

Божко Н.В., Брюханова Н.О., Іодковський П.Ю.

ФІЛОСОФСЬКІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЄКТУВАННЯ ЯК СКЛADOVA ЗМІСТУ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ

Педагогічне проєктування – це обов’язковий етап діяльності педагога, який передує його взаємодії із тими, хто вчиться, та призначений для вибору з множини рішень щодо цієї взаємодії найбільш ефективних, а також детальне, послідовне та обґрунтоване їхнє викладення, що уособлює собою поняття педагогічного проєкту [1]. Зважаючи на це, проєктування займає ключову позицію серед функцій професійної педагогічної діяльності інженерно-педагогічних кадрів, фахових компетентностей цих фахівців [2], змісту і технологій підготовки.

Здійснювати проєктування педагогічних об’єктів можна за умови усвідомлення його філософських основ, які водночас відкривають закономірний шлях до нового знання, виступають засобами розроблення й перевірки проєкту.

Ці філософські основи педагогічного проєктування утворюють категорії: пізнання, теорія, практика, ідеальне, матеріальне, форми існування матерії (рух, простір і час), діалектика, закони та категорії діалектики, діалектична і формальна логіка, закони і правила формальної логіки, типи співвідношень між обсягами понять.

На засадах теорії пізнання, її зв’язку із практикою нами встановлено: набуття студентом суб’єктивного досвіду виконання професійної педагогічної діяльності з подальшою його об’єктивізацією, що характеризуватиме студента у майбутньому як компетентного фахівця, і встановлює вектор здійснення зазначеної підготовки.

Матеріальна сторона педагогічної підготовки викладацьких кадрів знаходиться у площині діалектичного матеріалізму, а свідомо – діалектичної та формальної логіки. Діалектична логіка показує, як виражається в поняттях, що розвиваються, і в інших формах мислення об’єктивний процес розвитку природи й суспільства. Діалектичне мислення, як зазначають філософи, не тільки не скасовує обов’язковості вимог формальної логіки, але, навпаки, саме вимагає бездоганної чіткості, ясності, послідовності міркування й не мириться з якими б то не було логічними помилками.

Вивчення формальної логіки й оволодіння в досконалості її вимогами є тим мінімумом, без якого неможлива культура мислення, по-перше, проєктувальника, що проявляється у співвідношенні форм мислення, які відбито у педагогічному проєкті, по-друге, – викладацького складу, який здійснює педагогічну підготовку майбутніх інженерів-педагогів, по-третє, – самих студентів як носіїв знань та досвіду.

Обсяги понять, які у вигляді цілей, змісту і технологій відбито у педагогічному проєкті і які мають бути засвоєними студентами під час навчання їх педагогічного проєктування, знаходяться у певному логічному відношенні.

Рух, простір та час – основні форми буття матерії. Саме вони визначають мінливість буття й активне ставлення людини до навколишнього світу, що покладено в основу системного, діяльнісного, компетентнісного та інших підходів.

Саме такою є філософська (пізнавальна, діалектична і формальна) основа підготовки майбутніх інженерів-педагогів до педагогічного проєктування.

Література:

1. Брюханова Н.О. Основи педагогічного проєктування в інженерно-педагогічній освіті : [монографія] / Н.О. Брюханова. – Х.: НТМТ, 2010. – 438 с.

2. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.11.2019 р. № 1460. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/015-Profosvita-bakalavr.pdf>.